

Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynets time

Else Marie Djupevåg og Friede Andersen, Mattilsynet

Hva vil vi snakke om:

- Roller og regler
- utfordringer
- Litt om Mattilsynets nye strategi
- Mattilsynets arbeid med lakselus
- Mattilsynets forventninger til næringen
- Innspill og diskusjon

Roller og regler

Mattilsynet

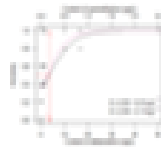
- Utvikle og foreslå regelverk
- Tolke regelverk, informere og veilede
- Føre tilsyn med at regelverket følges
- Overvåke og vurdere tilstanden

Næringen

- Følge regelverket
- Gi innspill på regelverk som ikke er hensiktsmessig

Utvikle kunnskapsbasert styring og håndtering av risiko

Skaffe kunnskap

- Basert på vitenskap

Risikovurdering

- Uavhengige vitenskapelige institusjoner

Risikohåndtering

- Regelverk
- Informasjon

Sikre etterlevelse av regelverk

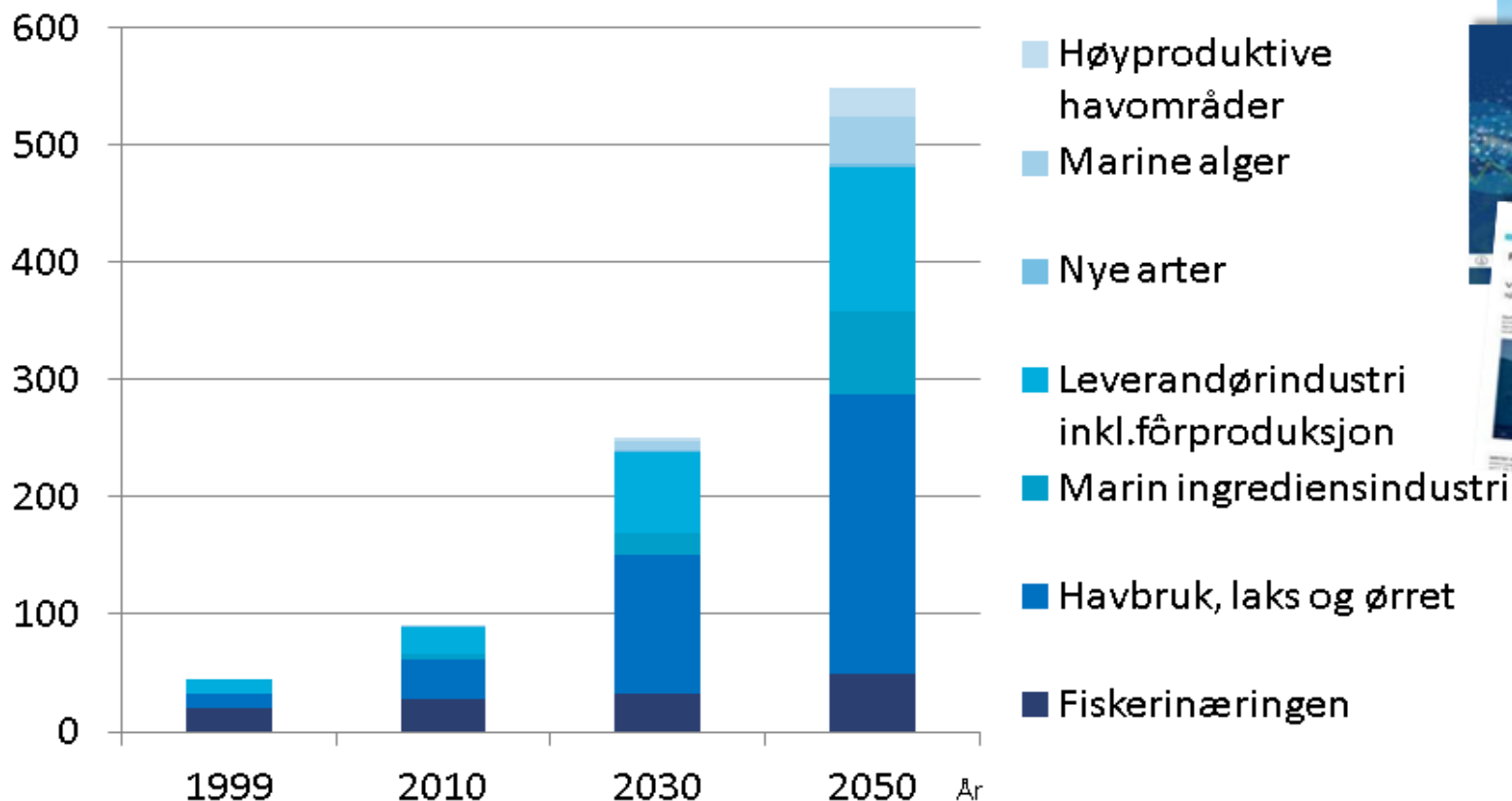
- Tilsyn og reaksjon

Utfordringer

Visjonen om en seksdobling

Mrd. kroner

- Forskjellen mellom god og dårlig fiskehelse utgjør 20 prosent i markedsverdien til selskapet

Lakseanalytiker i Sparebank1 Markets, Tore Tønseth,
Pathos Forum i Ålesund torsdag 23 mai 2019

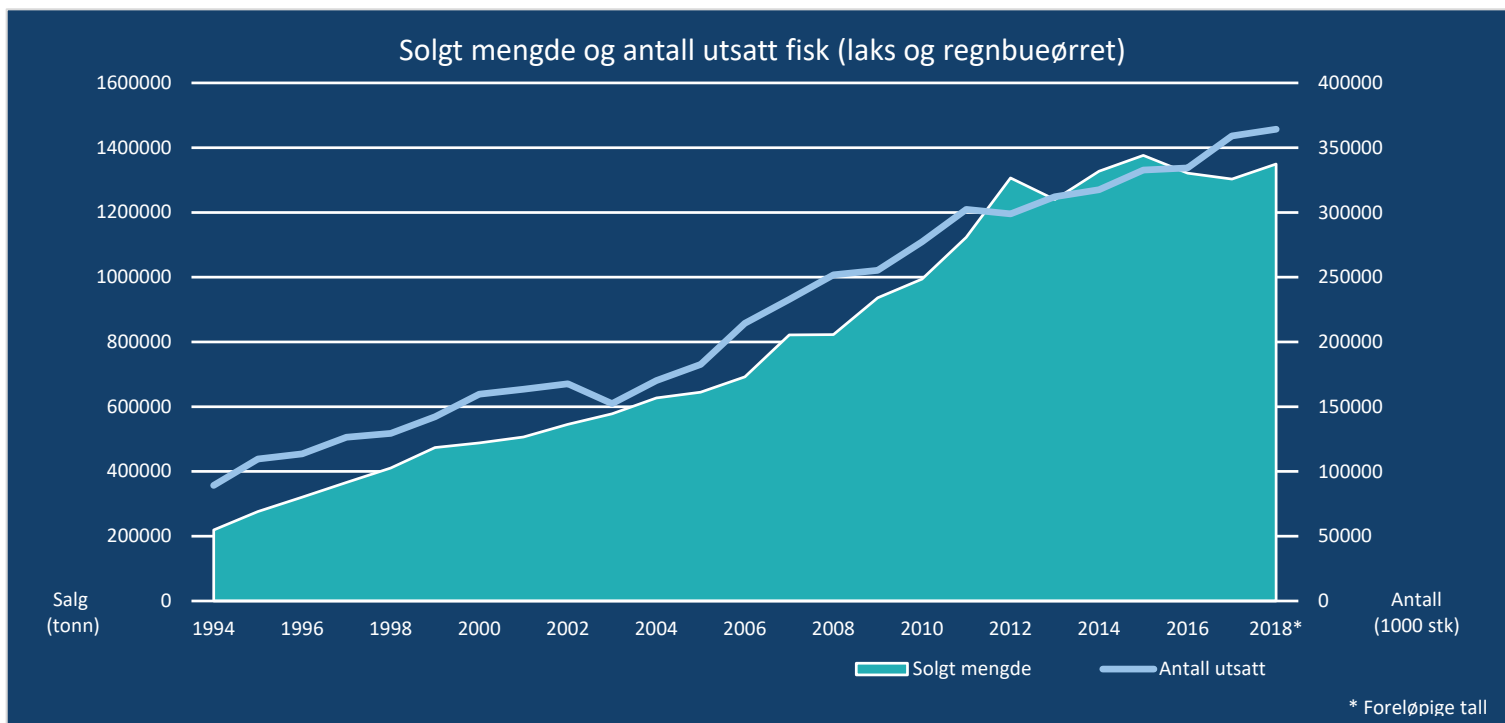
- God fiskehelse øker inntjeningen til oppdretteren.
- God fiskehelse tar ned risikoen for aksjonærer og selskapet.
- God fiskehelse påvirker verdien til selskapet.

Ifølge Tønseth kan forskjellen mellom god og dårlig fiskehelse utgjøre 20 prosent i markedsverdien til selskapet.

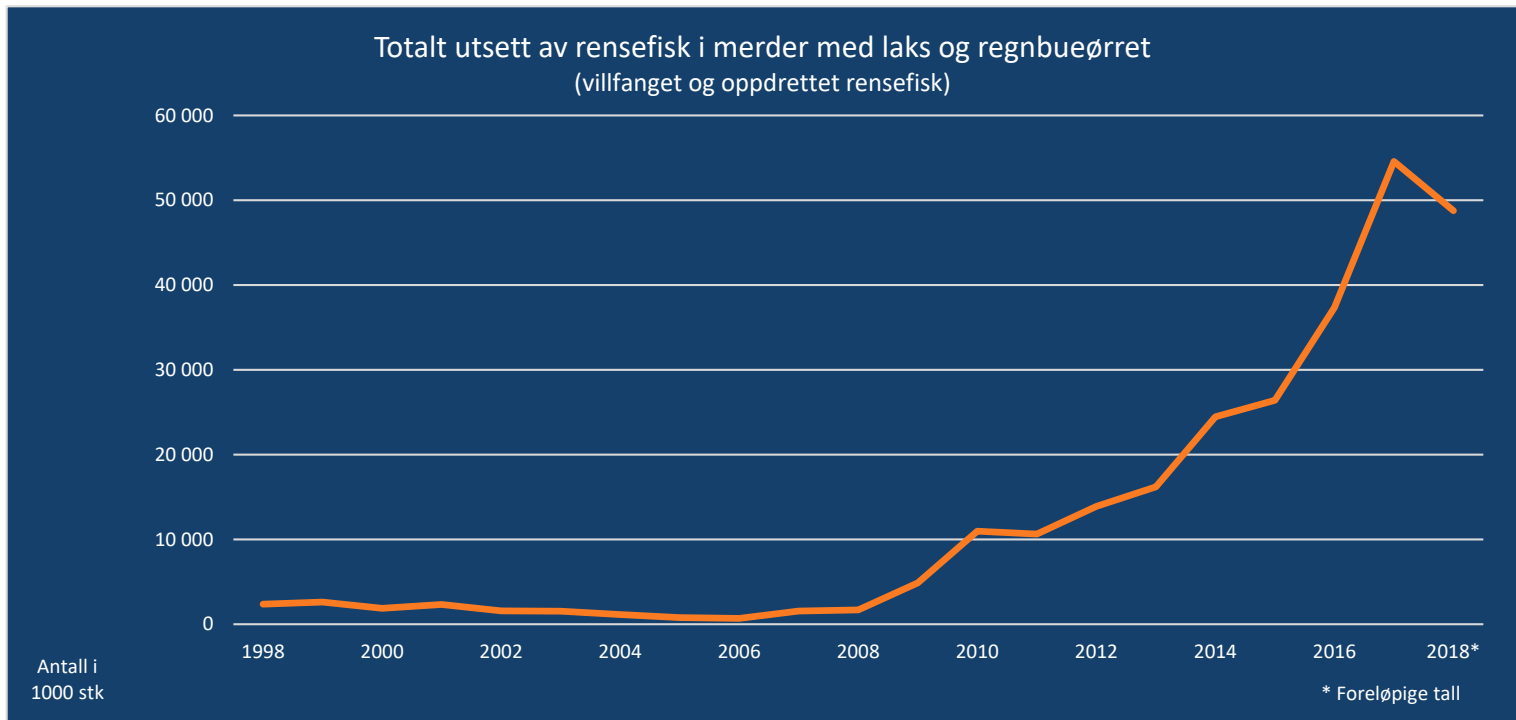
Salg av laks og regnbueørret

- 1994 – 2018 (kilde Fiskeridirektoratet oppdatert 29.05.19)

Utsett av rensefisk (villfanget og oppdrettet)

- 1998 – 2018* (kilde Fiskeridirektoratet oppdatert 29.05.19)

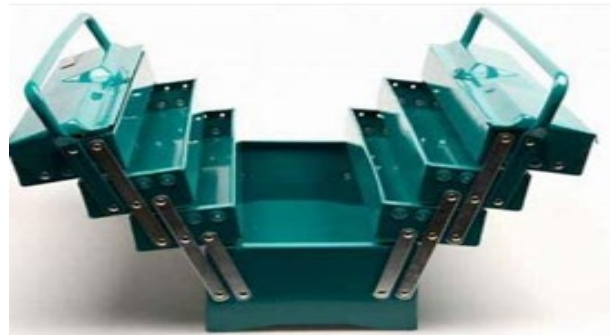

*Foreløpige tall

Bekjempelse av lakselus

-Er Verktøykassen tom?

Verktøy- Legemidler

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Azametifos	1884	3346	2437	4059	3037	4630	3904	1269	204	160
Cypermethrin	88	107	48	25	211	162	85	48	8	0
Deltamethrin	62	61	5	121	136	158	115	43	14	10
Diflubenzuron	1413	1839	704	1611	3264	5016	5896	4824	1803	378
Emamektin	41	22	105	36	51	172	259	232	128	87
Teflubenzuron	2028	1080	26	751	1704	2 674	2509	4 209	293	144
Hydrogen-peroksid (100%) (tonn)	308	3071	3144	2538	8262	31577	43246	26597	9277	6735

Resistens

Verktøy- Ferskvann

Tor Einar Horsberg ved NMBU

Tor Einar Horsberg- Ilaks 25. februar 2016

– Resistens mot ferskvann vil komme

Nyheter av Elisabeth Nodland - 25 februar 2016

Tidligere har iLaks belyst utfordringen med at lakselusen kan bli resistent mot de ikke-medikamentelle metodene som benyttes i dag. Spesielt bruken av ferskvann er noe forskerne har fokus på.

Les også: Frykter rask utvikling av resistens mot ikke-medikamentelle metoder

– Risikoen ved økt bruk av ferskvann mot lakselusen er langt fra noe vi har skjovet under en stol, men det er et tema vi er svært oppmerksom på, sier Horsberg til iLaks.

– En uforventelig konsekvens

Mattilsynet har ytret såpass stor bekymring for den økte bruken av ferskvann at de har bedt Veterinærinstituttet om en utredning hvor problemstillingen legges under lupen. Det er Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) og Sea Lice Research Centre (SLRC) i Bergen, som har levert rapporten.

– Konklusjonen er, siden vi ikke har noen påviste tilfeller i Norge, at en høyere toleranse for ferskvann vil kunne skje. Men når det skjer, har vi ingen forutsetning å forutsi per dags dato, sier Horsberg.

Han mener derfor at gjentatte behandlinger med ferskvann vil kunne skyve toleransenivået til lakselusen slik at den ikke vil respondere like godt som den gjør i dag.

– Det er en nesten en uforventelig konsekvens, i og med at det er påvist variasjoner mellom individer i toleransen for ferskvann. Men det er trolig en grense for hvor langt denne grensen kan skyves. Det at man skal få noen dramatiske hopp forårsaket av en eller flere tilfeldige mutasjoner, er mindre sannsynlig, forklarer Horsberg.

Har sett en tilpasning til ferskvann i Chile

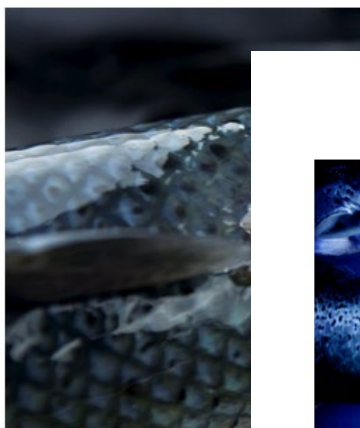
Han får også støtte fra professor Frank Nilsen ved SLRC.

Verktøy- Termisk avlusning

Smertefullt med avlusning i varmt vann

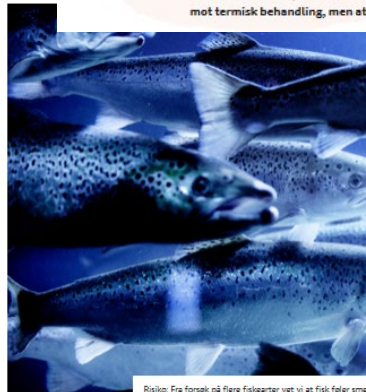

I forsøket som Veterinærinstituttet og Havforskningsinstituttet totalt den ble overført til kar med vanntemperatur

Nye resultat viser at oppdr avlusning i varmt vann på 2 varmtvann blitt den mest

Avlusning av fisk ved bruk av varmt vann kan være smertefullt for fisken. De siste årene har fjerning av lakselus på fiskerier blitt den mest smertefulle metoden.

De siste årene har fjerning av lakselus på fiskerier blitt den mest smertefulle metoden.

Risiko: Fra forsøk på flere fiskearter vet vi at fisk føler smerte ved termisk behandling, men at oppdrettsnæringen må ta hensyn til den nye kunnskapen.

Mattilsynet: – Vi må se på hvordan vi skal forholde oss til termisk behandling

Nyheter av Andreas Witzøe · 9 mai 2019

Elisabeth Wilmann, direktør for fisk og sjømat i Mattilsynet, sier at Mattilsynet foreløpig ikke har noe forbud mot termisk behandling, men at oppdrettsnæringen må ta hensyn til den nye kunnskapen.

Elisabeth Wilmann, direktør, avdeling Fisk og sjømat i Mattilsynet. FOTO: Mattilsynet

Varmtvannsavlusning

Statssekretær Roy Angelvik. Foto: Pål Mjølhus Jensen.

Statssekretær Roy Angelvik avviser ikke at dagens varmtvannsavlusning kan være ulovlig, men uttrykker at dersom departementet får et råd om å endre regelverket, vil de se på det.

Thermoliser fjerner lakselus

Termisk avlusning

– Termisk avlusning er smertefullt for fisken, sier Anne-Gerd Gje

Verktøy - Rensefisk

- Nasjonal tilsynskampanje

Fire råd fra Mattilsynet for å bedre havbruksnæringen

Elisabeth Wilmann, direktør avdeling fisk og sjømat peker på at det er mange punkter havbruksnæringen bør fokusere på å bli bedre på i 2019. Særlig viser hun til fire punkter. Foto: Mattilsynet.

- Det fjerde punktet er forholdene for rensefisken. Dødeligheten er opp mot 100 prosent og årsakene er ikke dokumentert. Mattilsynet er bekymret for velferden til rensefisken og er derfor i gang med en egen rensefiskkampanje.
- Vi har store forventninger til oppdretterne tar tak i problemene.

Litt om Mattilsynets strategi

Ny strategi 2025

Vi må gjøre det enklere for brukerne å gjøre rett.

Vi må jobbe mer kunnskapsbasert og målrettet, slik at vi kan bruke ressursene der hvor behovet er størst.

Vi må jobbe som ett lag.

Hvorfor ny strategi?

Sikre at vi blir i stand til å løse vårt samfunnsoppdrag
– på kort og lang sikt

- Omverdenen blir mer kompleks
- Ny teknologi skaper nye muligheter og nye utfordringer
- Data gir muligheter for mer kunnskap og analyser som kan gi bedre forvaltning og mer risikobasert tilsyn
- Mattilsynet må bruke ressursene mer effektivt

Hva vil vi konkret gjøre?

- Legge mer vekt på veiledning og dialog med næringen
- Gjennomføre en brukerundersøkelse for å lære mer om næringens behov og forventinger til Mattilsynet
- Bruke tilgjengelige data til analyser
- Bruke kunnskap og systematisere data fra tilsyn
- Bruke data til mer effektive tilsynsformer

Mattilsynets arbeid med lakselus

Dagens lakselusforskrift

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å **reducere forekomsten av lus** slik at **skadevirkningene på fisk i akvakulturanlegg** og i frittlevende bestander minimaliseres, samt redusere og **bekjempe resistensutvikling** hos lus.

Lusegrensen er en maksgrense som gjennom god internkontroll skal motivere til å forebygge og iverksette tiltak før grensene overskrides.

Forslag til ny lakselusforskrift

- Noen av endringene som er foreslått

- Reglene vil ta hensyn til fiskevelferd i tillegg til fiskehelse
- Enklere og mer teknologinøytralt regelverk
- Telling av lakselus kan skje på andre måter enn manuelt
- Dato for lusetellingen skal opplyses ved rapportering
- Dagens grenser opprettholdes
- Det blir lusegrenser for både anlegg og merder
- Perioden for en lavere lusegrense om våren utvides fra seks til åtte uker
- Forskriften tydeliggjør at en behandling ikke kan settes i gang før fiskehelsepersonell har vurdert at behandlingen vil være forsvarlig
- Behandling mot skottelus omfattes av forskriften
- Plikten til å forhindre resistensutvikling er tydeliggjort i en egen bestemmelse
- Transport og slakting av fisk fra merder med mer enn 0,5/0,2 lus i snitt, må skje lukket.

Bruk av ferskvann – Bestilling til VI gjennom OK-programmet

Bakgrunn og hypotese:

Det gjennomføres 88-102 behandlinger per år (Hjeltnes et al. 2019)

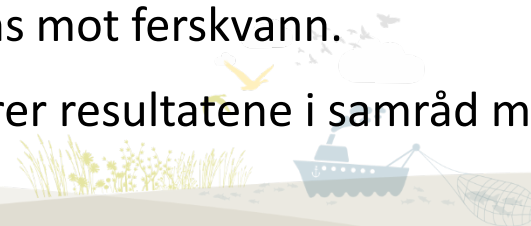
Dersom disse behandlingene gjør at lakselus med økt toleranse for ferskvann blir selektert fram vil det kunne redusere effektiviteten av ferskvannsbehandlinger mot lakselus. Det vil også potensielt kunne redusere avlusningseffekten som vill sjøørret får ved å oppsøke områder med lav salinitet i løpet av sjøvannssesongen.

Formål:

1. Oppsummere bruk av ferskvann til bekjempelse av lakselus i norsk oppdrettsnæring.
2. Indikere om redusert behandlingseffekt i ferskvannsbehandlinger kan skyldes resistens mot ferskvann.
3. Gi råd om bruk av ferskvann for kontroll av lakselus.

I 2019 blir 14 lokaliteter testet for resistens mot ferskvann.

Veterinærinstituttet analyserer og evaluerer resultatene i samråd med Professor Tor Einar Horsberg ved NMBU.

Termisk avlusning- Bestilling til HI og VI

1 uker gammel rognkjeksyngel på 5mm forevget gjennom elektronmikroskop. Foto: Jannicke Wik-Nelsen, Veterinærinstituttet.

- Indikasjon på at termisk avlusning er velferdsmessig utfordrende
- Rapportert og observert bekymring knyttet til termisk avlusning:
 - Adferd
 - Skader
 - Dødelighet

Mattilsynet sendte en bestilling vedrørende termisk avlusning til Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet

Foreløpige resultat indikerer at termisk avlusning over 28 grader ikke er forenlig med god fiskevelferd.

Velferd hos rensefisk

- Nasjonal tilsynskampanje - www.mattilsynet.no

Målet for rensefisk kampanjen er å bidra til god velferd for rensefisk gjennom å:

- få oversikt over hvordan rensefisken har det
- øke bevisstheten om hvilke regler som gjelder for rensefisk
- rette opp brudd på reglene
- foreslå tiltak som bidrar til å sikre rensefisken god velferd

Tilsyn (juni – desember 2018):

- ✓ Spørreskjema
- ✓ Alle «settefiskanlegg» for rensefisk
- ✓ Ca. 25% av alle matfiskanlegg som bruker rensefisk (helst tilfeldig utvalg)
- ✓ Alle større mellomlagringsanlegg som samler opp fisk fra flere fiskere
- ✓ Ca 10 fiskere i hver avdeling (risikobasert om mulig)

Spørreskjemaet ble sendt ut til alle oppdrettere som oppdretter eller holder rensefisk.

Vurderinger ved søknader om etablering

- Mattilsynet vurderer virksomhetens internkontroll og beredskapsplaner ved behandling av etableringssøknader.
- Relevant informasjon om forholdene ved det enkelte anlegget vurderes i vår saksbehandling og mangler kan være en vektlegging ved avslag
- Stor påvirkning av lakselus på ville bestander av laks i området kan også være en avslagsgrunn

Våre forventinger til næringen

Forebygging- Handlingsplan mot resistens mot legemidler mot lakselus

Resultat av Meld. St. 16 (2014-2015)
Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett.

- ✓ Forvaltningsrettede tiltak
- ✓ Forskningsrettede tiltak
- ✓ Næringsrettede tiltak

Forebygging - hvor er vi ?

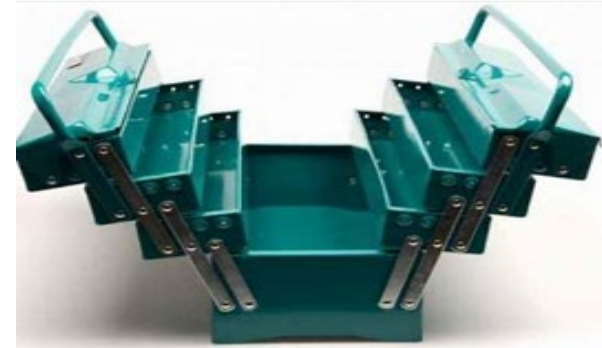
- Næringens behandlingspyramide FHF

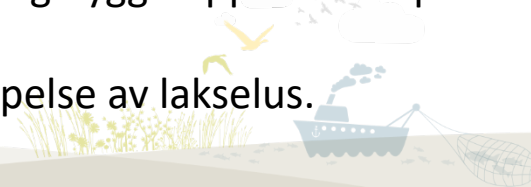
Kilde:
FHF seminar om ikke-medikamentelle metoder for forebygging og kontroll av lakselus, 12. januar 2016

Anbefalte tiltak

- Optimal rotering av ulike effektive medikamentelle og ikke-medikamentelle behandlingsmetoder for å utsette utviklingen av resistens.
- Vurdere når enkeltmerdbehandling kan/bør benyttes for å hindre utvikling av resistente lakselus samtidig som mengde legemidler reduseres.
- Ta i bruk nye legemidler på en forsvarlig måte med et langsiktig mål om å forebygge resistensutvikling.
- Bruke ulike tiltak for å redusere lusestrykket som:
 - ✓ Kortere produksjonstid i sjø.
 - ✓ Sonevis drift med brakklegging mellom hvert utsett.
 - ✓ Tilstrekkelig beredskap for behandling og utslakting som er tilpasset mengden fisk og den reelle luse- og resistenssituasjonen i et område.
 - ✓ Bruk av smolt av god kvalitet
 - ✓ Optimal plassering av anleggene.
 - ✓ Bruk av tiltak og utstyr for å hindre smitte.
- Bygge opp kapasitet for produksjon av rensefisk og ha fokus på riktig bruk av rensefisk.
- Forhindre nysmitte/resmitte i anlegg eller område ved å bruke metoder for oppsamling av lus ved behandling.
- Utvikle klare kriterier for bruk av mekaniske metoder og bygge opp kunnskap som sikrer forsvarlig bruk, også i forhold til dyrevelferd.
- Utvikling av bransjestandarder for kontroll og bekjempelse av lakselus.

IK-akvakultur

Internkontroll i akvakulturnæringa
Korleis sikre forsvarleg drift og systematisk forbetring?

Statens tilleggsforplante, fisk og sjømatkontroll

Mattilsynet

Oppdatert juni 2017

«Den som er ansvarlig for virksomheten skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll i virksomheten, og at dette gjøres i samarbeid med arbeidstakerne.»

Det skal være samsvar mellom det som blir sagt en skal gjøre og det som blir gjort i praksis. Dette skal dokumenteres.

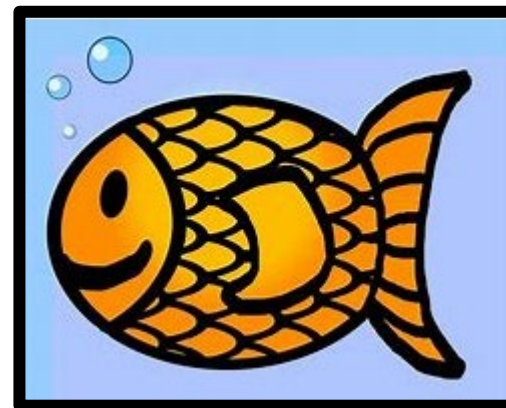
→ Underbygger og plasserer næringens ansvar

Fra detaljkrav til funksjonskrav

Fra detaljstyring

- Spesifikke krav
- Inspeksjoner
- Detaljpålegg

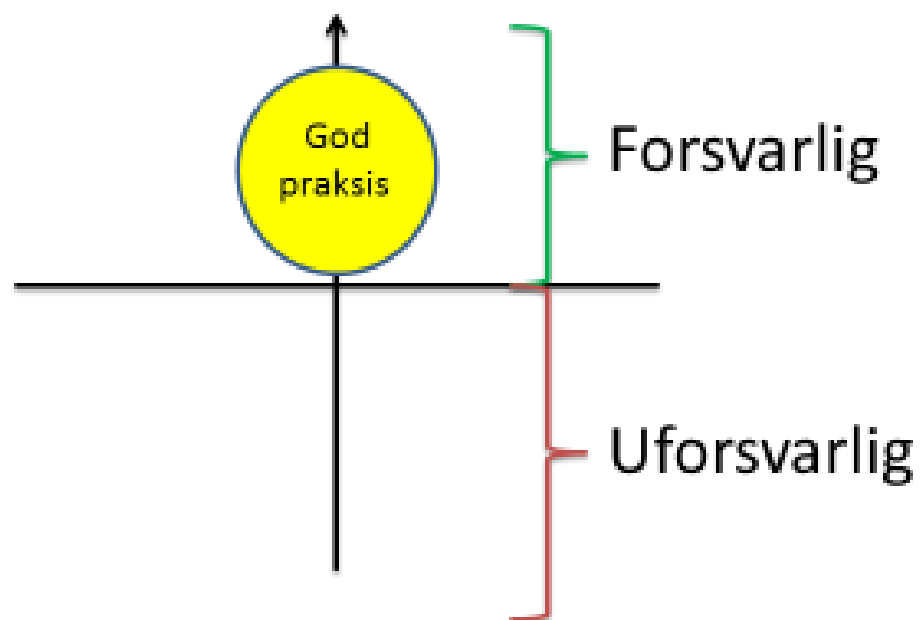
Til rammestyring

- Funksjonskrav som angir mål
- Systemorientert tilsyn og verifikasjoner
- Løsningsrettede virkemidler

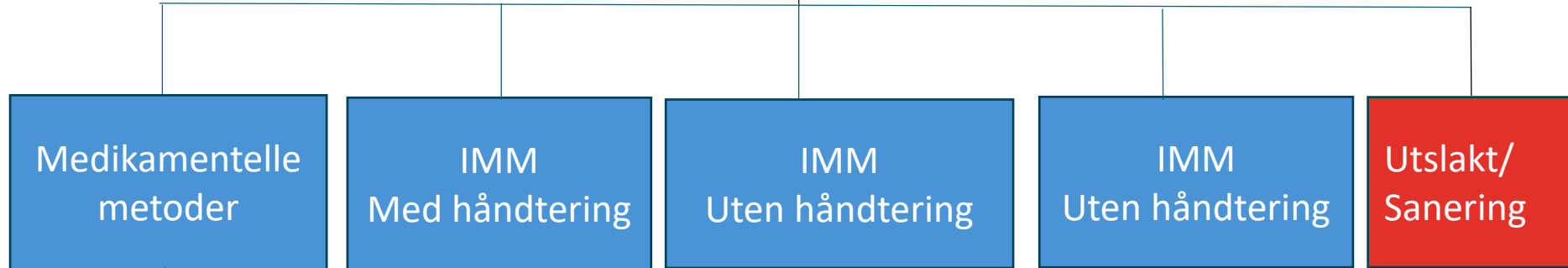
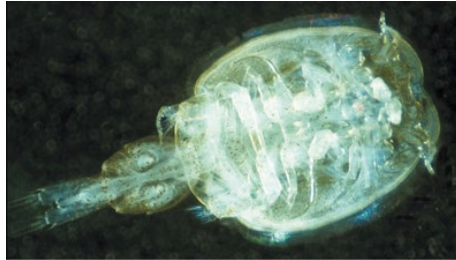
Underbygger næringens eget ansvar for forsvarlig drift !

Målestokken..

Risikovurdering- utfordring ?

Medikamentelle metoder

- Asametifos
- Cypermetrin
- Deltametrin
- Diflubenzuron
- Teflubenzuron
- Emamektin
- Hydrogenperoksid

IMM Med håndtering

- Ferskvann
- Termisk
- Spyling
- ????

IMM Uten håndtering

Rensefisk

IMM Uten håndtering

Laser
Annen teknologi

Utslakt/
Sanering

Risikovurdering:

- ✓ Mattrygghet
- ✓ Fiskehelse
- ✓ Fiskevelferd
- ✓ Miljø
- ✓ Resistens

Valgets kvaler?

Internkontroll og forebygging- lakselus

-Brev fra Mattilsynet til næringsorganisasjonene og de 5 største aktørene i mai og september 2014

PHL, NBL, Marine Harvest, Lerøy, Balmar, Cermaq, Origo Seafood

Deres net: 2014124666
Vår net: 13.09.2014
Dato: 985 989 077
Org.nr:

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

INFORMASJON OM MATTILSYNETS OPPFØLGING AV PROBLEMER KNYTTET TIL LAKSELUS 2014

Mattilsynet er bekymret for lakselusituasjonen. Det gjelder både problemene knyttet til resistens og nedsett folsomhet, men også lusenslittene. Mattilsynet frykter at vi kan få alvorlig mye lakselus i sommer, noe som kan gå utover vill laksefisk.

Vårt utgangspunkt er at vi forventer at oppdrettssekskapene selv tar ansvaret og gjør det som skal til for å etterleve regelverket. Vi mener likevel det er nødvendig at vi går utvidt ut med informasjon og veiledning til oppdrettere og til slakterier ansvaret, våre forventninger og hvordan Mattilsynet vil følge opp lakselusberedningen for å unngå at situasjonen blir alvorlig. Dette brevet vil bli fulgt opp av tilsyn. På denne måten ønsker vi å være forebyggende, sikre på forventninger vi har og med hensyn til hvordan vi ønsker å møte disse problemstillingene i praksis.

Kort om regelverket og oppdretternes ansvar

Maks grense for lus

Det skal til enhver tid maks være 0,5 voksne hunnlus (uavhengig av eggmengde) pr. fisk. Dette innebærer at oppdretter har ansvaret for å holde lusenslittene under denne grensen, og at fisk skal settes i vann før grensen overskrides. Kommer man over grensen viser det at man ikke lenger har gress å kontrollere lusenslittet godt nok. Selskapene forventes de straks å sørge for at grensen overholdes, eventuelt ved å slakte i fiskeri.

Nedsett folsomhet

At lokalitetene ikke møter å holde lusenslittene ned, kan også være et tegn på at lakselus ikke er tilstrekkelig folsom for legemidler. Utløsningen med hensyn til resistens er svært alvorlig og det er oppdretterne og slakteriets eget ansvar å gjøre noe med dette.

Bekymringen er pålagt en plikt til å beredne resistens (i lusforskriften definert som nedsett folsomhet). Dette forbeholder at det gjøres tilstrekkelig gode evalueringer av behandling og utredning av svulst på behandlingseffekt. Det er grunn til å understreke at resistens skal bekjempes uavhengig av lusenslitt, jf. lakselusforskriften § 5.

Internkontroll

Bekymringen internkontroll skal sikre at reglene, for eksempel lusforskriften, overholdes. Forvarlig drift innebærer en nøkternt tilnærmet i selskapene til lakselusituasjonen. Slik situasjonen er blitt, vil det være en åpenbar risiko for at mange av lokalitetene i løpet av sommeren kommer til å overskride lusenslittgrense og få problemer med resistens. Det er oppdrettssekskapenes ansvar å følge opp dette i sine styringssystemer.

Mattilsynet
Tilrådgivningsdivisjonen

Saksbehandler: Frode Jørgensen
79 22 40 10 00
Saksbehandler: Ulla Skjerve 79, 040
E-post: u.s.kjerve@mattilsynet.no
(Husk: Helsebrev nr. 10)

Postadresse: Postboks 360
Faksa: postmottak, Postboks 360
0401 Brynildstunet
Telefax: 22 21 66 01

Marine Harvest, Lerøy, Balmar, Cermaq, Origo Seafood

Deres net: 2014124666
Vår net: 13.09.2014
Dato: 985 989 077
Org.nr:

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

OPPFØLGING AV LAKSELUS - BER OM TILBAKEMELDING VEDRØRENDE VIRKSOMHETENS INTERNKONTROLL

Vi viser til brev datert 23. mai 2014 fra Mattilsynets hovedkontor, Tilsynsdivisjonen, med informasjon om Mattilsynets oppfølging og forventninger til virksomhetene knyttet til sannsynlige utfordringer med overskridelser av maks grensen for lakselus og resistensproblemer. Tilsvarende brev ble sendt ut lokalt fra våre kontor til de mindre selskapene.

I brevet presenterer vi selskapenes eget ansvar for å overholde grensene og iverksette tiltak dersom regelverket ikke blir overholdt. Kjernen i dette er at virksomhetene har en fungerende internkontroll med et styringssystem som sikrer at regelverket etterleves. Vi gjorde det også klart at vi kom til å etterspørre informasjon om styringssystemet. Mattilsynets hovedkontor følger med dette opp vårt brev til de fem store selskapene slik som forutsatt. Tilsvarende oppfølging gjøres lokalt fra vårt kontor. I enkelte selskaper med høye luselast er det lagt opp til måter lokalt med selskapenes styringssystemer som tema.

Mattilsynets hjemmel for å føre tilsyn på dette området følger av lakselusforskriften § 11 og IK-Akt § 6, jf. Matloven § 23.

På denne bakgrunn ber vi om at selskapene oversender Mattilsynets hovedkontor, Tilsynsdivisjonen, seksjon fiskehelse og fiskevelferd, følgende informasjon om selskapets internkontroll vedrørende lakselus:

- en generell redegjørelse for selskapets rutiner for håndtering av lakselusoverskridelse og folsomhetsproblematikk inkl. legemiddelbruk
- kopi av prosedyrer som gjelder lakselus og folsomhetsresistens mot legemidler
- hvordan eventuelle rutiner/prosedyrer er oppdatert og evaluert i år
- hvordan selskapets ledelse har sørget for at rutiner/prosedyrer er kjent og faktisk blir fulgt ute på lokalitetene

Mattilsynet
Seksjon Fiskehelse og Fiskevelferd

Saksbehandler: Rune Tjørnø
79 22 40 10 00
Saksbehandler: Ulla Skjerve 79, 040
E-post: u.s.kjerve@mattilsynet.no
(Husk: Helsebrev nr. 10)

Postadresse: Postboks 360
Faksa: postmottak, Postboks 360
0401 Brynildstunet
Telefax: 22 21 66 01

Forebyggende tiltak for å bedre fiskehelsen og fiskevelferden

-Brev fra Mattilsynet til næringsorganisasjonene 06.01.2017

1. Koordinerte brakkleggingsgrupper og godkjenning av driftsplaner:

- Mattilsynet vil bruke hjemmelen i akvakulturdriftsforskriften § 40 ved godkjenning av driftsplaner for å fremme drift i koordinerte brakkleggingsgrupper.
- Mattilsynet kan bestemme hvilke lokaliteter som skal inngå i en koordinert brakkleggingsgruppe dersom det ikke blir enighet før driftsplanene skal vurderes, eller dersom enigheten mellom oppdretterne ikke i tilstrekkelig grad forebygger smittespredning.

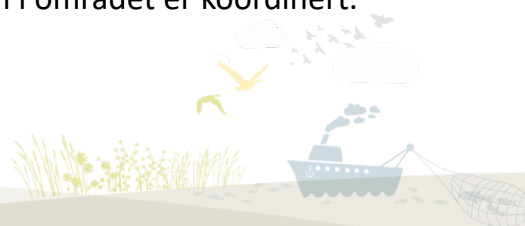
2. Nye retningslinjer ved etablering og utvidelse av anlegg:

Nye minsteavstander mellom anlegg utenfor koordinerte brakkleggingsgrupper

- Mattilsynet øker den anbefalte minsteavstanden for mindre akvakulturanlegg

Avstand mellom anlegg innenfor koordinerte brakkleggingsgrupper

- Risikoen for spredning av smitte ved nyetablering eller utviding kan være akseptabel ved kortere avstander enn fem km dersom brakkleggingen i området er koordinert.

Krav til å sortere ut rensefisk før behandling av laks

- Akvakulturdriftsforskriften § 28 andre ledd

- Avklaringen er et minimumskrav
- Næringen må dokumentere et internkontroll system som overholder kravet på best mulig måte (mål, risikovurdering, avviksbehandling) ut fra kjent kunnskap og teknolog.
- Tidsbruken for metode ved utsortering må inkluderes i planleggingen og i prosedyre for behandlingen.
- Systemet må kontinuerlig evalueres og forbedres ut fra egne erfaringer, men også når det kommer ny kunnskap, teknologi eller metoder som er bedre.

2018: Innført nye krav til månedlig rapportering og driftsplan!

Endring av IK-akva forskrift- Hvorfor

- **Papirsystem og ikke «et levende» IK-system**
- **IK- akva brukes ikke som verktøy for styring og forbedring.**
 - ✓ Manglende forankring av IK-arbeidet i den øverste ledelsen
 - ✓ Ikke gjennomføring på den enkelte lokaliteten/driftsenheten
 - ✓ Manglende involvering av medarbeiderne
 - ✓ Mangelfulle mål – funksjonskrav
 - ✓ Manglende rutiner for å forebygge avvik
 - ✓ Mangelfulle rutiner for overvåkning og gjennomgang av internkontrollen

Endring av IK-forskrift

Forskriftsforslaget innebærer at tjenesteprodusenter som kan påvirke velferden hos akvakulturdyr eller føre med seg smitte også skal omfattes av krav til internkontroll etter matloven og dyrevelferdsloven.

Strengere krav til dokumentasjon, men ellers mest presiseringer og tydeliggjøring av gjeldende bestemmelser:

- Styrings og forbedringsarbeidet fremheves i formålsbestemmelsen.
- Ledelsens ansvar for internkontroll tydeliggjøres.
- I virksomheter med flere driftsenheter skal de framgå hvordan internkontrollen er gjennomført i hver driftsenhet.
- Det skal sørges for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes.
- Delmål for internkontrollarbeidet skal være konkrete og evaluerbare.
- Rutiner for å forebygge avvik fra krav fastsatt i regelverket fremheves.

Punkter til diskusjon

- Hvordan ser næringen for seg veien videre med bekjempelse av lakselus?
- Hva skal til for å løse problemene?
- Er det andre tiltak som bør iverksettes?
- Er det noe Mattilsynet skal gjøre annerledes?

EN FISKEOPPDRETTERS SKREKK —

Takk for oss !

KJØNNSMODEN HOLUS!

CA.